ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 9, Sayı: 113, şubat 2021, s. 1-21

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.48880>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
13.01.2021

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
28.02.2021

Doç. Dr. Gülnaz KURT
Akdeniz Üniversitesi, Alman Dili ve Edebiyatı
gulnazkurt1234@gmail.com

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ ALMAN DİLİ VE EDEBİYATI MEZUNLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUM VE ÖZ-YETKİNLİKLERİ

Öz

Araştırmanın amacı Akdeniz Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve öz-yetkinlik algılarının belirlenmesi ve karşılaştırılmasıdır. Bu amaçla araştırmada Çetin (2006) tarafından geliştirilen öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği ile Baloğlu ve Karadağ (2008) tarafından Türkçeye uyarlanan öğretmen yetkinlik ölçeği kullanılmıştır. Ölçekten elde edilen verilere ek olarak araştırma kapsamında demografik bilgiler ve 10 sorudan oluşan kişisel bilgi formuna verilen cevaplar toplanmıştır. Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve öz-yetkinliklerinin ilk defa belirlenmesi, karşılaştırılması ve farklı değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca araştırma kapsamında Akdeniz Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının Formasyon Sertifika programına katılım oranları, öğretmenlik mesleğine yönelme sebepleri, Akdeniz Üniversitesinde Almanca Öğretmenliği ve Almanca Mütercim Tercümanlık bölümlerinin olması durumunda seçme eğiliminde olup olmadıkları da araştırılmaktadır. Araştırma sonucundan, Akdeniz Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin ve öğretmen öz yetkinlik algılarının yüksek olduğu ve Almanca Öğretmenliği bölümünün açılması durumunda öğrencilerinin yarısından fazlasının tercih edeceği sonucuna varılmıştır. Almanca Öğretmenliği bölümünün açılmaması durumunda

ise Akdeniz Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı bölümünün seçmeli derslerine Almanca öğretmenliği Alan derslerinin ilave edilmesi gerektiği önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Alman Dili ve Edebiyatı, Öğretmenlik Mesleği, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum, Öğretmenlik Öz-Yetkinlik Algısı

**ATTITUDE AND SELF-COMPETENCE OF AKDENİZ UNIVERSITY
GERMAN LANGUAGE AND LITERATURE GRADUATES TOWARDS
THE TEACHING PROFESSION**

Abstract

The aim of the study is to determine and compare Department of Akdeniz University German Language and Literature graduates' perceptions of attitudes and self-efficacy towards teaching profession. For this purpose, the attitude scale towards the teaching profession developed by Çetin (2006) and the teacher competence scale adapted to Turkish by Baloğlu and Karadağ (2008) were used in the study. In addition to the data obtained from the scale, demographic information and answers to the personal information form consisting of 10 questions were collected within the scope of the study. The determination and comparison of the attitudes and self-competencies of Department of German Language and Literature graduates' towards the teaching profession for the first time and their relationship with different variables reveal the importance of the study. In addition, within the scope of the research, the participation rates of Akdeniz University Department of German Language and Literature graduates in the Formation Certificate program, the reasons for their orientation to the teaching profession, and whether they have a tendency to choose in the case of German Teaching and German Translation and Interpretation departments at Akdeniz University are also investigated. As a result of the research, it was concluded that the graduates' attitude levels towards the teaching profession and their perceptions of teacher self-efficacy are high and that more than half of the Department of German Language and Literature students would prefer if the German Teaching department was opened. If the Department of German Language and Literature is not opened, it is suggested that the elective courses of the Akdeniz University German Language and Literature department should be added to the German Language Teaching Field courses.

Keywords: German Language and Literature, teaching profession, attitude towards the teaching profession, perception of teaching self-competence

1. GİRİŞ

Türk Eğitim Sistemi kapsamında başarı sağlanması için nitelikli öğretmen yetiştirmek öncelikli ve önemli konuların başında gelmektedir. Öğretmen sadece mesleki bilgi ve becerilerini sergileyen değil aynı zamanda ortaya koyduğu tutum ve değerlerle de öğrencilerine model olan kişi olarak tanımlanmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2017). Öğretmenin kendi mesleğine karşı olumlu tutum beslemesi ve yaptığı görevde kendisinin yeterli olduğuna inanması başarılı olması için gereken iki önemli özelliktir. Demirtaş, Cömert ve Özer (2011) yapmış oldukları araştırmayla öğretmen adaylarında olan yüksek öz-yetkinlik inancı ve mesleğe karşı olumlu tutumun öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini başarıyla yerine getirmelerinde önemli etkilerinin olduğunu doğrulamıştır. Bu nedenle nitelikli öğretmen yetiştirilmesi için

öğretmen adaylarına mesleğe ilişkin öz-yeterlik inancı ve olumlu tutumun kazandırılması çok önemlidir.

Eğitim Fakültelerinde yetişen öğretmen adaylarının mesleklerine ilişkin öz-yetkinlik algılarının ve tutumlarının incelendiği birçok araştırma bulunmasına rağmen Edebiyat Fakültelerinde yetişen ve sadece Formasyon Sertifika Programına katılarak öğretmen olacak adaylarla ilgili araştırma sayısı çok daha azdır. Filolog unvanıyla mezun olan Alman Dili ve Edebiyatı mezunları iş bulmakta zorlanmakta, çoğu eğitim süreçlerinde veya mezun olduktan sonra Formasyon Sertifika Programına katılarak öğretmenlik mesleğine yönelmektedirler. Alanyazın incelendiğinde Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarına ilişkin bir araştırmaya rastlanmaması bu çalışmanın çıkış noktası olmuş ve bu çalışma ile bu boşluk doldurulmaya çalışılmıştır.

1.1. Öğretmenlik Öz-Yetkinlik İnancı

Sosyal-bilişsel öğrenme kuramının savunucusu Albert Bandura (1981) tarafından alanyazına kazandırılan Öz-yetkinlik inancı kavramı “Bireyin gelecekte yapmak durumunda kalacağı karmaşık, öngörülemez ve stresli bir işi ne kadar başarılı bir şekilde organize edip yürütebileceğine yönelik yargıları” olarak tanımlanmaktadır. Aynı kavram İra ve Öncü (2017) tarafından “bireyin, üstesinden geleceği güç işleri aşmadaki yeteneğine, kapasitesine ilişkin kendi yargısı ve inancı” olarak açıklanmaktadır. Bandura (1980) öz yetkinliği yüksek olan bireylerin, bir işin üstesinden gelebilmek için daha çok gayret sarf ettikleri, çevreyi kendileri kontrol edebildikleri ve yeni tecrübeler edinmekten korkmadıklarını belirtmektedir. İpek ve Demirel’e (2012) göre öz-yetkinlik inancı, bireyin bir zorlukla karşılaştığında eyleme geçip geçmeyeceğini, bu zorluğun üstesinden gelebilmek için göstereceği çabayı ve bu zorluğa karşı direncini belirlemektedir. Öz-yetkinlik inancı arttıkça gösterilen gayret, dayanıklılık ve azim de doğru orantılı olarak artmaktadır.

Öğretmen öz-yetkinliği ise, öğrencilerin başarısını ve öğrenmelerini sağlayacak yeteneğe sahip olduklarına ilişkin öğretmen yargıları olarak tanımlanmaktadır. Bir öğretmen adayının mesleğine başladığında bu meslekte ne kadar başarılı olacağına yönelik inancı onun öz-yetkinlik inancını oluşturur (İpek ve Demirel, 2012).

Siegle ve McCoach, (2007), Multon ve diğer. (1991) ve Pajares (2002) yapmış olduğu araştırmalarda öz-yetkinlik inancı yüksek öğretmenlerle öğrencilerinin başarıları arasında doğrudan bir ilişki olduğunu gözlemlemişlerdir. Ayrıca yapılan ampirik araştırmalardan mesleki öz-yetkinlik inancı yüksek olan öğretmenlerin sorunları çözmek için daha fazla mücadele ettikleri ve mesleklerinde (eğitim öğretim sürecinde) daha fazla çaba sarf ederek daha başarılı oldukları ve dolayısıyla öğrenci çıktıları üzerinde olumlu etkisi olduğuna değinmektedirler (Yakar, Yelpeze 2019; Lee, Cawthon & Dawson, 2013; Tertemiz, Ağildere 2015). Lee, Cawthon ve Dawson, (2013) öz-yetkinliği yüksek olan öğretmenlerin, ders süresini etkin bir şekilde kullandıklarına, etkili öğretim için farklı stratejiler uyguladıklarına, olumlu öğrenci davranışlarını desteklediklerine, öğretimle ilgili sorunlara yerinde müdahale ettiklerine, rehberlikte başarılı olduklarına ve öz-yetkinliği düşük öğretmenlerin ise zamanı yanlış kullandıklarına, akademik olmayan etkinliklerle, başarıyı düşürdüklerine ve öğrencilere gereken öğrenme sorumluluğunu veremediklerine vurgu yapmaktadır

1.2. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum

Tutum, bireyin bir objeye yönelik duygu, düşünce ve davranışsal eğilimleri olarak tanımlanmaktadır (Kağıtçıbaşı, 2013). İnceoğlu, (2010:13) ise tutumu, “bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve güdülerine (motivation) dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimi” olarak tanımlamaktadır.

Bireyin mesleğine ilişkin duygu, davranış ve bağlılık bütünü olarak tanımlanan mesleğe ilişkin tutum (Hussain, Ali, Khan, Ramzan ve Qadeer, 2011), mesleğin gereklerini yerine getirme açısından oldukça önemsenmekte (Durmuşoğlu, Yanık ve Akkoyunlu, 2009) ve hem ulusal hem de uluslararası alanyazında mesleğe ilişkin tutumu konu edinen çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Bireyin meslekte göstereceği davranışları belirleyen tutumlar, dolayısıyla öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik tutumları, mesleğe başladıklarında gösterebilecekleri verim gücünü ve başarıyı öngörmeye bilgi sunmaktadır (Üstüner, 2006).

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırma kapsamında öncelikle Akdeniz Üniversitesi (A.Ü.) Alman Dili ve Edebiyatı (ADE) mezunlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve öz-yetkinliklerinin belirlenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki problemlere cevap aranmıştır

1.3.1. Araştırmanın problemleri

- 1- Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının mesleki eğilimleri hakkında ne söylenebilir?
- 2- Formasyon Sertifika Programına katılım oranları ve sebepleri hakkında ne söylenebilir?
- 3- Akdeniz Üniversitesinde Mütercim Tercümanlık ve Almanca Öğretmenliği bölümleri olması durumunda bu tercih ediliş edilmeyeceği hakkında ne söylenebilir?
- 4- Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyi ile öğretmenlik öz-yetkinlik düzeyi arasındaki ilişki hakkında ne söylenebilir?
- 5- Cinsiyet ile öğretmenlik mesleği tutum düzeyi arasındaki ilişki hakkında ne söylenebilir?
- 6- Yönelinecek meslek ile öğretmenlik mesleği tutum düzeyi arasındaki ilişki hakkında ne söylenebilir?
- 7- Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyleri ile formasyon sertifikasının alınma/alınmama durumuna göre nasıl bir farklılaşma göstermektedir?

1.3.2. Araştırmanın Önemi

Alanyazın ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve öğretmen öz-yetkinlik inancı konusunda çok sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Yapılan araştırmaların çoğu ya Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ya da Öğretmen Öz-Yetkinlik İnancı ile ilgilidir. Ancak tutum ve yeterliliğin aynı anda araştırıldığı çalışma sayısı yok denecek kadar azdır. Özellikle Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve öz-yetkinlikleri ile ilgili nicel araştırmaya rastlanmamaktadır. Bu çalışma ile birbiriyle ilişkili olan tutum ve öz-yeterlilik kavramları detaylı olarak incelenebilmiştir.

Öğretmen adaylarının mesleki öz-yeterlilik algılarının ve mesleğe yönelik tutumlarının, mesleğe başladıklarındaki performanslarının bir göstergesi olacağı göz önünde bulundurulduğunda, araştırma sonuçlarının öğretmen yetiştirme sistemimizin niteliği konusunda yapılacak değerlendirmelere katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarına uygulanan ölçekler, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve yetkinliklerini fark etmelerini, mesleği seçmeleri durumunda başarılı olup olamayacaklarını öngörmelerini, başarısızlığı öngörülenlerin vaktiyle başka mesleklere yönlendirilerek vakit kaybetmelerini önleyecektir.

Araştırmanın diğer bir önemi de Alman Dili ve Edebiyatı ders programının revize edilmesine gerek olup olmadığının sorgulanmasında bulunmaktadır. Araştırma kapsamında, öğretmenliğe yönelik Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının 4 yıllık eğitimleri esnasında ders programlarına öğretmenlik mesleğine yönelik seçmeli derslerin ilave edilmesine gerek olup olmadığı sorusudur. Araştırmanın Akdeniz Üniversitesinin uzun vadede kontrollü ve programlı bir şekilde gelişmesi için Almanca Öğretmenliği ve Almanca Mütercim Tercümanlık bölümlerinin açılmasına ihtiyaç olup olmadığı noktasında bilgilendirici ve dolayısıyla önemli bir araştırma olduğu düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Bu çalışmada A.Ü. Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve öğretmen öz-yetkinlik algılarının belirlenmesi ve farklı açılardan karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ve ilişkisel araştırma yapılarak sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Sönmez ve Alacapınar'a (2016:47-50) göre betimsel araştırma yaşayanların, hali hazırda var olanların, yaşananların ne olduğunun betimlenip açıklanarak ortaya konulmasıdır. İlişkisel (Korelasyon) araştırma ise değişkenler arasındaki ilişkileri saptamak üzere gerçekleştirilen araştırma türüdür. Araştırma kapsamında, betimsel istatistikler, frekans analizi, korelasyon analizi ve varyans analizinden (ANOVA) yararlanılmıştır.

2.1. Evren Ve Örneklem

Araştırmanın örneklemi 2020 Temmuz ayında Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı programından mezun 33 kişiden oluşturmaktadır. Araştırmaya gönüllü mezunlar katılmıştır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Gerekli izinler alındıktan sonra veri toplamada Çetin (2006) tarafından geliştirilen öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve Baloğlu ve Karadağ (2008) tarafından Türkçeye uyarlanan öğretmen öz-yeterlik ölçeği kullanılmıştır. Geliştirilmiş bu iki ölçek eski olmalarına rağmen güvenilirliklerinin yüksek olması sebebiyle günümüzde alanyazında çok fazla kullanılmaktadır. Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının demografik verilerine ulaşmak için 10 sorudan oluşan anket (kişisel bilgi ve görüş formu) kullanılmıştır. Ayrıca Akdeniz Üniversitenin planlı gelişmesine katkıda bulunmak, Alman Dili ve Edebiyatı eğitim- öğretim programının geliştirilmesi (yeni öğrencilerin iş hayatlarına daha iyi hazırlanabilmeleri bakımından önem arz eden) ve öğretmenlik öz yetkinlik - tutumlarıyla ilişkili olabileceği düşünülen bazı konularda da sorular sorularak katılımcıların görüşleri alınmıştır.

2.2.1. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği

ADE mezunlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla Çetin (2006) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır (bkz. ek 2). Alan uzmanları ve eğitim fakültesi mezunlarının görüşleri doğrultusunda geliştirilmiş olan 35 maddelik öğretmenlik mesleği tutum ölçeği, beşli likert tipinde

hazırlanmıştır. Ölçeğin hazırlanmasında üç temel yapı olan Sevgi, Değer ve Uyum dikkate alınmıştır. 20'si olumlu ve 15'i olumsuz olmak üzere 35 madde aracılığıyla katılımcı görüşleri alınmıştır. Ölçekten elde edilen puan ne kadar yüksekse öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun o derece olumlu olduğuna ilişkin yorum yapılmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla yapılan faktör analizi sonucunda ölçek maddelerine ilişkin faktör yüklerinin 0.48-0.80 arasında değiştiği, Kaiser-Meyer Olkin (KMO) 0.95 olarak hesaplanmış; iç tutarlılık anlamında güvenilirlik katsayısının (Cronbach alpha) ise $\alpha=0.95$ olduğu belirlenmiştir (bkz. Çetin 2006). Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına ilişkin bulgular, ölçeğin geçerli ve güvenilir bir yapıya sahip olduğuna işaret etmektedir.

Sevgi, değer ve uyum ile ilgili 35 olumlu ve olumsuz sorudan oluşan öğretmenlik tutum ölçeğindeki soru dağılımı tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1: Sevgi, değer ve tutum boyutundaki 35 olumlu ve olumsuz soru dağılımı

	Toplam Soru Sayısı	Olumlu Soru Sayısı	Olumsuz Soru Sayısı	İlgili Sorular
SEVGİ	22	12	10	1-22
DEĞER	8	8	-	23-30
UYUM	5	-	5	31-35

2.2.2. Öğretmen Öz-Yetkinlik Ölçeği

ADE mezunlarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yetkinlik algılarını belirlemek amacıyla Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy (2001) tarafından geliştirilen ve Baloğlu ve Karadağ (2008) tarafından Türkçeye uyarlanan Öğretmen Yetkinlik Ölçeği kullanılmıştır (bkz. ek 3). “Ohio Öğretmen Yetkinlik Ölçeği” olarak da adlandırılan beşli likert tipindeki ölçekte 24 madde bulunmaktadır. Katılımcının ölçekten daha yüksek puan alması, öğretmen yetkinliğinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları, alt boyutlar için, 66 ile 79 arasında değişirken, ölçeğin tamamı için 90 olarak hesaplanmıştır (bkz. Baloğlu ve Karadağ, 2008). Bu bilgiler ışığında ölçek güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu sonucuna varılır. Ayrıca öğretmen yetkinliği saptanmasında günümüz literatüründe yaygın kullanıma sahip bir ölçek olduğu gözlemlenmiştir. Ölçek 5 öğretim becerisi, 6 motivasyon, 5 davranış yönetimi, 6 yönlendirme ve 2 ölçme değerlendirme olmak üzere 24 sorudan oluşmaktadır (bkz. tablo 2).

Tablo 2: Ohio Üniversitesi Öğretmen Yetkinlik Ölçeği Konu Başlıkları

Konu Başlıkları	Sorular
Öğretim Becerisi	1.-14.-17.-20.-23.
Motivasyon	4.-6.-7.-11.-12.-24.
Davranış Yönetimi	3.-13.-15.-19.-21.
Yönlendirme	2.-5.-8.-9.-16.-22.
Ölçme değerlendirme	10.-18.

2.2.3. Kişisel Bilgi ve Görüş Anketi

Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının demografik bilgilerine ulaşmak amacıyla 10 soruluk anket (kişisel bilgi ve görüş formu) oluşturulmuştur (bkz. ek 1) Üniversite yapılaşmasına ve bölüm ders programının geliştirilmesine katkı sağlayabilecek sorular sorularak mezun görüşleri alınmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Uzman görüşü doğrultusunda yapılan veri analizlerinde hipotezlere bağlı olarak 3 farklı teknik kullanılmıştır. İlk olarak cinsiyet (1:kız, 2:erkek) değişkenine, yaş (1:18-21, 2:22-25, 3:30 ve üzeri) değişkenine ve öğretmen olma tercih sebepleri (1:öğretmeyi seviyorum, 2:diğer) ve yönelinecek meslek (1:öğretmenlik, 2:diğer) değişkenine göre katılımcılarına cevapları göz önünde bulundurularak frekans analizi sonuçları ve araştırma kapsamında ölçeklerden elde edilen ortalama puana ilişkin betimsel istatistikler tablolştırılmıştır. Daha sonra korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Ölçekten elde edilen puanları arasındaki korelasyonun hesaplanmasında Pearson Korelasyon; ölçek puanı ile cinsiyet değişkeni arasındaki korelasyonun hesaplanmasında Nokta Çift Serili Korelasyon; öğretmen olma tercih sebepleri ile ölçekten elde edilen puan arasındaki korelasyonun incelenmesi anlamında ise Çift Serili Korelasyon Katsayısından yararlanılmıştır. Analizler kapsamında ölçekten elde edilen puanlar noktasında yorumlanmasının daha kolay olması sebebiyle ölçeklerden elde ettikleri ortalama puanlar kullanılmıştır.

Ölçekten elde edilen puanın formasyon sertifikasının alınma/alınmama grupları anlamında istatistiksel olarak manidar düzeyde değişip değişmediğinin incelenmesi noktasında Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

Çalışma kapsamında gerçekleştirilen varyans analizinin varsayımlarından olan varyansların homojenliği ve normal dağılmayı karşılayabilmek için tek bir bağımsız değişken analize dahil edilmiştir. Çünkü birden fazla değişken analize dahil edildiğinde değişkenler arası etkileşim de analize dahil edildiğinden gözlem sayıları normallik varsayımını bozacak şekilde düşmektedir. Hangi bağımlı değişken bakımından gruplar arasında fark olduğunu belirlemek için F istatistiğinden yararlanılmıştır. Gruplar arasında istatistiksel olarak manidar düzeyde fark bulunmuş, varyansların eşit olduğu belirlenmiş ve Tukey testine başvurulmuştur. Varyansların eşit olup olmadığına da Levene istatistiğine bakılarak karar verilmiştir (Kalaycı, 2006; Büyüköztürk, 2015).

3. BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Frekans Analizi Sonuçları ve Betimsel İstatistikler

Çalışma kapsamında kullanılan cinsiyet, yaş, öğretmen olma tercih sebepleri, yönelinecek meslek, Almanca Öğretmenliği/ Almanca Mütercim Tercümanlık bölümlerini tercih etme değişkenlerine ilişkin frekans analizi sonuçları ve öğretmenlik mesleği tutum ölçeği ortalama puanları ile öğretmen yetkinlik ölçeği ortalama puanlarına ilişkin betimsel istatistiklere ve frekans analiz tabloları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3 kapsamında cinsiyet değişkenine ilişkin istatistikler yer almaktadır. Tablo 3 incelendiğinde, kız sayısının örneklemin yaklaşık %67'sini; erkek sayısının ise örneklemin yaklaşık olarak %33'ünü oluşturduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 3: Cinsiyet Değişkenine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Kategori	Frekans	Toplam Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kız	2	66.7 %	66.7 %

Tablo 3: Cinsiyet Değişkenine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Kategori	Frekans	Toplam Yüzde	Kümülatif Yüzde
Erkek	1	33.3 %	100.0 %

Tablo 4 kapsamında yaş değişkenine ilişkin istatistikler yer almaktadır. Tablo 4 incelendiğinde, 18-21 yaş aralığındaki birey sayısının örneklemin %6'sını; 22-25 yaş aralığındaki birey sayısının örneklemin yaklaşık olarak %88'ini; 30 ve üzeri yaş aralığındaki bireylerin ise örneklemin %6'sını oluşturduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 4: Yaş Değişkenine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Kategori	Frekans	Toplam Yüzde	Kümülatif Yüzde
18-21	2	6.1 %	6.1 %
22-25	29	87.9 %	93.9 %
30 ve üzeri	2	6.1 %	100.0 %

Tablo 5 kapsamında, mezun olduktan sonra yönelinecek meslek değişkenine ilişkin istatistikler yer almaktadır. Tablo 5 incelendiğinde, çalışmanın örneklemini meydana getiren 33 mezunun yaklaşık olarak %51'inin öğretmen olmak istediği, %49'unun ise öğretmenlik harici diğer mesleklere yönelmek istediği göze çarpmaktadır.

Tablo 5: Yönelinecek Meslek Değişkenine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Kategori	Frekans	Toplam Yüzde	Kümülatif Yüzde
Öğretmenlik	7	51.5 %	51.5 %
Diğer	6	49.5 %	100.0 %

Tablo 6 kapsamında, öğretmenliği tercih etme sebepleri değişkenine ilişkin istatistikler yer almaktadır. Tablo 6 incelendiğinde ilk göze çarpan, çalışmanın örneklemini oluşturan 33 mezun içerisinde 17 sinin ilgili soruyu cevapladığını, dolayısıyla örneklemini meydana getiren mezunlardan 17'sinin öğretmen olmak istediği bilgisidir. Öğretmenliği tercih etme noktasında gerekçesi öğretmeyi sevme olan mezunların örneklemin yaklaşık olarak %59'unu; gerekçesi

öğretmeyi sevme haricindeki başka sebepler olan mezunların ise örneklemin %41'ini oluşturduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 6: Öğretmenliği Tercih Etme Sebepleri Değişkenine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Kategori	Frekans	Toplam Yüzde	Kümülatif Yüzde
Öğretmeyi seviyorum	10	58.8 %	52.9 %
Diğer	7	41.2 %	94.1 %

Tablo 7 kapsamında, *Akdeniz Üniversitesinde Almanca Öğretmenliği Bölümü olsaydı Alman Dili ve Edebiyatı yerine tercih eder miydiniz?* değişkenine ilişkin istatistikler yer almaktadır. Tablo 7 incelendiğinde, kesinlikle tercih ederim (1) ve tercih ederdim (2) cevaplarını veren mezun yüzdesi (%60) göz önünde bulundurularak, görece olarak mezunların büyük bir bölümünün Akdeniz Üniversitesi kapsamında Almanca Öğretmenliği Bölümü olsaydı bu bölümü tercih edecekleri söylenebilir.

Tablo 7: Akdeniz Üniversitesinde Almanca Öğretmenliği Bölümü Olsaydı Alman Dili ve Edebiyatı Yerine Tercih Eder miydiniz? Değişkenine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Kategori	Frekans	Toplam Yüzde	Kümülatif Yüzde
1	13	39.4 %	39.4 %
2	7	21.2 %	60.6 %
3	6	18.2 %	78.8 %
4	2	6.1 %	84.8 %
5	5	15.2 %	100.0 %

Tablo 8 kapsamında, *Akdeniz Üniversitesinde Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü olsaydı Alman Dili ve Edebiyatı yerine tercih eder miydiniz?* değişkenine ilişkin istatistikler yer almaktadır. Tablo 8 incelendiğinde, kararsızım (3) cevabını veren mezun yüzdesinin kesinlikle tercih etmezdim (5) cevabını veren mezun yüzdesi ile aynı olduğu göze çarpmaktadır. Sonuç olarak mezunların Akdeniz Üniversitesi kapsamında Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü olsaydı bu bölümü tercih edeceklerine ilişkin herhangi görece anlamda herhangi bir sonuca varılmamıştır.

Tablo 8: Akdeniz Üniversitesinde Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü Olsaydı Alman Dili ve Edebiyatı Yerine Tercih Eder miydiniz? Değişkenine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Kategori	Frekans	Toplam Yüzde	Kümülatif Yüzde
----------	---------	--------------	-----------------

Tablo 8: Akdeniz Üniversitesinde Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü Olsaydı Alman Dili ve Edebiyatı Yerine Tercih Eder miydiniz? Değişkenine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Kategori	Frekans	Toplam Yüzde	Kümülatif Yüzde
1	13	15.2 %	15.2 %
2	7	21.2 %	36.4 %
3	6	24.2 %	60.6 %
4	2	15.2 %	75.8 %
5	5	24.2 %	100.0 %

Tablo 9 kapsamında, katılımcıların öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinden elde ettikleri puanlara (ÖMTP) ilişkin betimsel istatistikler yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, örnekleme meydana getiren mezunların ölçekten aldıkları puanların 1.57 ile 4.94 aralığında değişiklik gösterdiği göze çarpmaktadır. Yine tablo 9 incelendiğinde, mezunların ölçekten aldıkları puan ortalamasının 3.49 olduğu göze çarpmaktadır. Puan ortalamasının 1'e yaklaşmasının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin azalması, puan ortalamasının 5'e yaklaşmasının ise öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin artması anlamına geldiği göz önünde bulundurulduğunda ortalama puan olan 3.49'un "iyi" bir öğretmenlik mesleği tutum düzeyine yakın bir düzeye işaret ettiğine ilişkin yorum yapılabilir.

Tablo 9: Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

ÖMTP	
N	33
Kayıp veri	0
Ortalama	3.49
Medyan	3.60
Standart sapma	0.895
Minimum	1.57
Maksimum	4.94

Tablo 10 kapsamında, katılımcıların öğretmenlik yetkinlik ölçeğinden elde ettikleri puanlara (ÖYDP) ilişkin betimsel istatistikler yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, örnekleme meydana getiren mezunların ölçekten aldıkları puanların 2.67 ile 5 aralığında değişiklik gösterdiği göze çarpmaktadır. Yine tablo 10 incelendiğinde, mezunların ölçekten aldıkları puan ortalamasının 3.96 olduğu göze çarpmaktadır. Puan ortalamasının 1'e yaklaşmasının öğretmen öz-yetkinlik düzeyinin azalması, puan ortalamasının 5'e yaklaşmasının ise öğretmen öz yetkinlik düzeyinin artması anlamına geldiği göz önünde bulundurulduğunda ortalama puan olan 3.96'nın öğretmenlik yetkinliği anlamında "iyi" bir düzey olduğuna ilişkin yorum yapılabilir.

Tablo 10: Öğretmenlik Yetkinlik Ölçeği Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

ÖYDP	
N	33
Kayıp veri	0
Ortalama	3.96
Medya	4.00
Standart sapma	0.543
Minimum	2.67

Alt Problem 1

Sürekli yapıdaki değişkenler arasındaki korelasyon belirlenirken Pearson Korelasyon Katsayısından yararlanılmaktadır (Sheskin, 2011; Eser, Aksu ve Güzeller, 2019). Ölçeklerden elde edilen puanların sürekli yapıya sahip olduğu varsayılarak analizler gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla ilgili iki değişkene ilişkin korelasyon belirlenirken Pearson Korelasyon Katsayısından yararlanılmıştır. Korelasyon analizinden önce değişken türleri ve normallik varsayımı incelenmiş, analizin gerçekleştirilmesine ilişkin varsayımların sağlandığı gözlemlenmiştir. Aşağıda, analize ilişkin kurulan hipotezler yer almaktadır:

H₀: Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyi ile öğretmenlik öz-yeterkinlik düzeyi arasında istatistiksel olarak manidar düzeyde bir ilişki yoktur.

H₁: Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyi ile öğretmenlik öz yeterkinlik algı düzeyi arasında istatistiksel olarak manidar düzeyde bir ilişki vardır.

Tablo 11 kapsamında ölçeklerden elde edilen puanlara ilişkin korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 11: Ölçeklerden Elde Puanlara İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

		ÖYDP
ÖMTP	Pearson Korelasyon Katsayısı	0.47 **
	p-değeri	0.005

* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

Tablo 11 incelendiğinde, değişkenler arasındaki korelasyon katsayısının istatistiksel olarak manidar olduğu göze çarpmaktadır ($r=0.477$; $p=0.005<0.05$). H₁ hipotezi kabul edilmiştir. Bu durum, öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyi ile öğretmen öz-yeterkinlik düzeyi arasında istatistiksel olarak manidar ve orta düzeye yakın (Büyüköztürk, 2015) pozitif bir ilişki olduğu anlamına gelmektedir. Alt problem kapsamında, mezunların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyi arttıkça öğretmen öz yeterkinlik düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Alt Problem 2

Bir sürekli değişkenle iki kategorili bir doğal süreksiz değişken arasındaki korelasyon belirlenirken Pearson Korelasyon Katsayısının bir uzantısı olan Nokta Çift Serili Korelasyon Katsayısı kullanılmaktadır (Sheskin, 2011; Eser, Aksu ve Güzeller, 2019). Araştırma kapsamında Cinsiyet değişkeni doğal iki kategorili değişken, öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinden elde edilen puan ise sürekli bir değişkendir. Dolayısıyla ilgili iki değişkene ilişkin korelasyon belirlenirken Nokta Çift Serili Korelasyon Katsayısından yararlanılmıştır. Korelasyon analizinden önce değişken türleri ve normallik varsayımı incelenmiş, analizin

gerçekleştirilmesine ilişkin varsayımların sağlandığı gözlemlenmiştir. Aşağıda, analize ilişkin kurulan hipotezler yer almaktadır:

H₀: Cinsiyet ve öğretmenlik mesleği tutum düzeyi arasında istatistiksel olarak manidar düzeyde bir ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ve öğretmenlik mesleği tutum düzeyi arasında istatistiksel olarak manidar düzeyde bir ilişki vardır.

Tablo 12 kapsamında cinsiyet ve ölçekten elde edilen puana ilişkin korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 12: Cinsiyet ve Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinden Elde Edilen Puanlara İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

		Cinsiyet	
ÖMTP	Pearson Korelasyon Katsayısı	-0.429	**
	p-değeri	<0.001	

* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

Tablo 12 incelendiğinde, değişkenler arasındaki korelasyon katsayısının istatistiksel olarak manidar olduğu göze çarpmaktadır ($r=-0.429$; $p=0.013<0.05$). H₁ hipotezi kabul edilmiştir. Bu durum, öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyi ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak manidar ve orta düzeye yakın (Büyüköztürk, 2015) negatif bir ilişki olduğu anlamına gelmektedir. Alt problem kapsamında, kız mezunların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin erkek mezunlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Alt Problem 3

Bir sürekli değişkenle iki kategorili bir yapay süreksiz değişken arasındaki korelasyon belirlenirken Çift Serili Korelasyon Katsayısı kullanılmaktadır (Sheskin, 2011; Eser, Aksu ve Güzeller, 2019). Araştırma kapsamında mezun olduktan sonra yönelinecek meslek değişkeni yapay iki kategorili değişken, öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinden elde edilen puan ise sürekli bir değişkendir. Dolayısıyla ilgili iki değişkene ilişkin korelasyon belirlenirken Çift Serili Korelasyon Katsayısından yararlanılmıştır. Korelasyon analizinden önce değişken türleri ve normallik varsayımı incelenmiş, analizin gerçekleştirilmesine ilişkin varsayımların sağlandığı gözlemlenmiştir. Aşağıda, analize ilişkin kurulan hipotezler yer almaktadır:

H₀: Yönelinecek meslek ve öğretmenlik mesleği tutum düzeyi arasında istatistiksel olarak manidar düzeyde bir ilişki yoktur.

H₁: Yönelinecek meslek ve öğretmenlik mesleği tutum düzeyi arasında istatistiksel olarak manidar düzeyde bir ilişki vardır.

Tablo 13 Kapsamında, yönelinecek meslek ve ölçekten elde edilen puana ilişkin korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 13: Yönelinecek Meslek ve Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinden Elde Edilen Puanlara İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

		Yönelinecek Meslek	
ÖMTP	Pearson Korelasyon	-0.703	*
	Katsayısı		
	p-değeri	<0.001	

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tablo 13 incelendiğinde, değişkenler arasındaki korelasyon katsayısının istatistiksel olarak manidar olduğu göze çarpmaktadır ($r=-0.703$; $p<0.001$). H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Bu durum, mezun olduktan sonra yönelinecek meslek ile öğretmenlik mesleği tutum düzeyi arasında istatistiksel olarak manidar, iyi düzeyde (Büyüköztürk, 2015) negatif bir ilişki olduğu anlamına gelmektedir. Alt problem kapsamında, mezun olduktan sonra öğretmenlik mesleğine yönelecek olan mezunların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin mezun olduktan sonra öğretmenlik mesleği harici mesleklere yönelecek olan mezunlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Alt Problem 4

Sürekli bir değişkenin 2' den fazla kategoriye sahip kategorik bir değişkende istatistiksel olarak manidar farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesi anlamında Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmaktadır (Eser, Aksu ve Güzeller, 2019). Araştırma kapsamında, mezunların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin formasyon sertifikasını alma/alınma durumlarına göre istatistiksel olarak manidar düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amacıyla ANOVA'dan yararlanılmıştır. Aşağıda, analize ilişkin kurulan hipotezler yer almaktadır:

H_0 : Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyleri formasyon sertifikasının alınma/alınmama durumlarına göre istatistiksel olarak manidar düzeyde farklılaşmamaktadır.

H_1 : Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyleri formasyon sertifikasının alınma/alınmama durumlarına göre istatistiksel olarak manidar düzeyde farklılaşmaktadır.

Tablo 14'da ANOVA'ya ilişkin temel sayısal çıktılar yer almaktadır. Bu tabloda dikkat edilecek değer tablonun en sonunda yer alan ve manidarlık düzeyine işaret eden “p” değeridir. Bu değer istatistiksel olarak manidar bulunması ($p<0.05$) durumunda farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla ikili karşılaştırma (post-hoc) testlerine başvurulur. Bu değer, bağımlı değişken göz önünde bulundurulduğunda bağımsız değişkeni meydana getiren en az iki grup arasında istatistiksel olarak manidar düzeyde bir farklılık olduğuna işaret etmektedir ve fakat hangi gruplar arasında fark olduğu konusunda bilgi vermemektedir. Çok sayıda ikili karşılaştırma testi bulunmaktadır. Hangi ikili karşılaştırma testinin kullanılacağını belirlemek amacıyla varyansların homojenliği varsayımı test edilmelidir. Varyansların homojen olup olmamasına göre kullanılacak olan teknik değişiklik göstermektedir. Tablo 14'da yer alan p değeri istatistiksel olarak manidardır ($F=8.16$; $p=0.003<0.05$). H_1 kabul

edilmiştir. Bu sonuç, öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin formasyon sertifikasının alınma/alınmama durumlarına göre istatistiksel olarak manidar düzeyde farklılaştığı anlamına gelmektedir.

Tablo 14: ANOVA Tablosu

	F	sd1	sd2	p
ÖMTP	8.16	4	10.4	0.003

Analiz çıktılarından bir tanesi olan Levene istatistiği incelendiğinde bu değer in varyansların homojen olduğuna işaret ettiği görülmektedir ($F=0.633$; $p=0.643>0.05$). Analiz kapsamında aynı zamanda Shapiro Wilk testi aracılığıyla normallik sayıltısı incelenmiş ve bu sayıltının karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır ($W=0.924$; $p=0.24>0.05$). Varyansların homojen olması durumunda hangi gruplar arasında istatistiksel olarak manidar düzeyde bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla en çok başvurulan teknik Tukey testidir. Tablo 15, Tukey testine ilişkin ikili karşılaştırma sonuçları yer almaktadır.

Tablo 15: İkili Karşılaştırma Testi Sonuçları

		1	2	3	4	5
1	Ortalama Fark	—	-0.223	-0.499	-1.62	-1.191
	p-değeri	—	0.981	0.771	<.001	0.034
2	Ortalama Fark		—	-0.276	-1.40	-0.969
	p-değeri		—	0.966	0.002	0.118
3	Ortalama Fark			—	-1.12	-0.693
	p-değeri			—	0.034	0.460
4	Ortalama Fark				—	0.432
	p-değeri				—	0.650
5	Ortalama Fark					—
	p-değeri					—

** $p<0.05$; 1(Kesinlikle almayacağım); 2(Almayacağım); 3(Almakta kararsızım), 4(Alacağım), 5(Aldım/alıyorum)

Tablo 15 incelendiğinde, öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin formasyon sertifikasının alınma/alınmama durumlarına göre (1-4) farkı; (1-5) farkı, (2-4) farkı ve (3-4) farkı anlamında 0.05 düzeyinde istatistiksel olarak manidar düzeyde farklılaştığı görülmektedir. (1-4) farkının negatif ve istatistiksel olarak manidar olması formasyon sertifikasını alacak olanların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin kesinlikle almayacaklardan yüksek olduğu anlamına gelmektedir. (1-5) farkının negatif ve istatistiksel olarak manidar olması formasyon sertifikasını almış ya da almakta olanların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum

düzeylerinin kesinlikle almayacaklardan yüksek olduğu anlamına gelmektedir. (2-4) farkının negatif ve istatistiksel olarak manidar olması formasyon sertifikasını alacak olanların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin almayacaklardan yüksek olduğu anlamına gelmektedir. (3-4) farkının negatif ve istatistiksel olarak manidar olması formasyon sertifikasını alacak olanların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin almakta kararsız olanlardan yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmadan elde edilen bulgular aşağıdaki sonuçları vermiştir.

- Araştırma kapsamında, Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının, yarıdan fazlasının, öğretmen olmak istediği ve bu mesleğe öğretmeyi sevdikleri için yöneldikleri belirlenmiştir. Bu sonuç Alman Dili ve Edebiyatı ders programının Almanca öğretmenliği ders programı ile benzer yönlerinin olmasından kaynaklanabilir.

- *Akdeniz Üniversitesinde Almanca Öğretmenliği Bölümü olsaydı Alman Dili ve Edebiyatı yerine tercih eder miydiniz?* sorusuna ilişkin istatistiklerden, *kesinlikle tercih ederim* ve *tercih ederdim* cevaplarını veren mezun yüzdesinin %60 olduğu göz önünde bulundurulduğunda, mezunların büyük bir bölümünün Akdeniz Üniversitesi kapsamında açılacak Almanca Öğretmenliği Bölümünü tercih edecekleri görel olarak söylenebilir. Bu bağlamda Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde Almanca Öğretmenliği bölümüne ihtiyaç olduğu söylenebilir.

- *Akdeniz Üniversitesinde Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü olsaydı Alman Dili ve Edebiyatı yerine tercih eder miydiniz?* sorusuna ilişkin istatistiklerden, *kararsızım* cevabını veren mezun yüzdesin *kesinlikle tercih etmezdim* cevabını veren mezun yüzdesi ile aynı olduğundan, mezunların Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü olsaydı sadece üçte birinin bu bölümü tercih edecekleri sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bünyesinde Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümüne şimdilik gerek olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

- Mezunların Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinden ve Öğretmen Öz- Yetkinlik Ölçeğinden aldıkları yüksek puan ortalamaları, öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının “iyi” ve yetkinlik algılarının yüksek olduğunu göstermektedir. Bu sonuçtan öğretmenlik mesleğine başlayan ve başlayacak mezunların bu meslekte başarılı olacakları şeklinde öngörülebilir.

- Araştırma kapsamında elde edilen bir başka sonuç, mezunların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin öğretmen öz- yetkinlik düzeyleri ile doğru orantılı olarak artıdır. Elde edilen bu sonuçtan mezunların öğretmenlik mesleğinde başarılı olacakların doğrulanacağı öngörülmektedir.

- Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyi ile cinsiyet arasında yapılan istatistiksel analizden kızların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin erkeklere oranla yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuç, gelecekte Almanca öğretmenlerinin çoğunun kadın olacağı şeklinde yorumlanabilir.

- Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin formasyon sertifikasının alınma/alınmama durumuna göre istatistiksel olarak manidar düzeyde farklılaştığından Tukey İkili Karşılaştırma Testi yapılmıştır. Sonuç olarak, Formasyon Sertifikasını almış, almakta ve alacak olanların

öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin kesinlikle almayacaklardan yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç mezunların olumlu tutumlarının farkında olduklarını ve Formasyon Sertifikasını bilinçli olarak aldıklarını, almakta olduklarını ve almayı düşündükleri şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca araştırma kapsamında, Alman Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin ve mezunlarının yarısından fazlasının gelecekte açılacak olan Formasyon Sertifika programlarına katılacakları öngörülmektedir.

Yukarıda ayrıntılı değinilen yedi sonuç ve yorum doğrultusunda:

- Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumları olumlu ve öz-yetkinlik algılarının yüksek olduğundan, ders programlarına öğretmenlik mesleğine yönelik Almanca Öğretmenliği Alan derslerinin seçmeli olarak ilave edilmesi (Kurt, 2020),

veya

- Akdeniz Üniversitesi kapsamında Almanca Öğretmenliği bölümünün acilen kurulması önerilmektedir.

Aksi durumda Almanca Öğretmenliği mesleğine yönelen Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının bölümlerinde edindikleri bilgilerin çoğunu ileride kullanmayacakları düşünülmekte ve Formasyon Sertifika Programına katılmış olsalar bile öğretmenlik mesleğine ilişkin Almanca Öğretmenliği Alan derslerini eksik aldıklarından (Kurt, 2020) mesleklerini icra ederken zorlanacakları sonucuna varılmaktadır.

KAYNAKLAR

- Baloglu, N. ve Karadağ, E. (2008). Öğretmen Yetkinliğinin Tarihsel Gelisimi ve Ohio Öğretmen Yetkinlik Ölçeği: Türk Kültürüne Uyarlama, Dil Geçerliliği ve Faktör Yapısının incelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. Sayı 56, 571-606
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: The exercise of control. New York: Freeman.
- Büyüköztürk, Ş. (2015). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. 21.baskı, Ankara, Pegem Akademi.
- Çetin, Ş. (2006). Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi (Geçerlik Ve Güvenirlilik Çalışması). Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı18, 28-37
- Demirtaş, H., Cömert, M., ve Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. Eğitim ve Bilim, 36(159), 96-111.
- Durmuşoğlu, M. C., Yanık, C. ve Akkoyunlu, B. (2009). Türk ve Azeri öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 36, 76-86.
- Eser, M. T., Aksu, G. ve Güzeller, C. O. (2019). R Programlama Dili ile Temel İstatistikler ve Raporlama. Ankara: Pegem Akademi.
- Hussain, S., Ali, R., Khan, M. S., Ramzan, M. ve Qadeer, M. Z. (2011). Attitude of secondary school teachers towards teaching profession. International Journal of Academic Research, 3(1), 985-990.
- İnceoğlu, M. (2010). Tutum algı iletişim. 5. Baskı. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları.

- İpek, C. ve Demirel, İ. N. (2012). Sınıf Öğretmenliği Ve Pedagojik Formasyon Programı Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Özyeterlilik İnançları. Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 54-67.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2013). Günümüzde insan ve insanlar. İstanbul: Evrim.
- Kalaycı, Ş. (2006). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. 2. Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kurt, G. (2020). Alman Dili Ve Edebiyatı İle Almanca Öğretmenliği Mezunlarının “Öğretmenlik” Eğitim İçeriğinin Karşılaştırılması. Ulakbilge, 8 (54), 1346-1359.
- Lee, B., Cawthon, S. ve Dawson, K. (2013). Elementary and secondary teacher self-efficacy for teaching and pedagogical conceptual change in a drama-based professional development program. Teaching and Teacher Education Volume 30, Pages 84-98.
- MEB (2020) Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_ME_SLEYY_GENEL_YETERLYKLERY.pdf adresinden erişildi. (E.T. 16.08.2020)
- Multon, K. D., Brown, S. D. ve Lent, R. W. (1991). Relation of Self-efficacy Beliefs to Academic Outcomes: A Meta-analytic investigation. Journal of Counseling Psychology, 38, 30-38
- Özenç İra, G. ve Çelebi Öncü, E. (2017). Temel Eğitimde Görev Yapan Öğretmenlerin Yetkinlik Algılarının İncelenmesi. Turkish International Journal of Special Education and Guidance & Counseling volume 6, issue 1, 35-49.
- Pajares, F. (1996). Self-Efficacy Beliefs in Academic Settings. Review of Educational Research, 66(4), 543- 578.
- Sheskin, D. (2011). Handbook of Parametric and Non Parametric Statistical Procedure. 5th edition, Boca Raton, FL: CRC Press.
- Siegle, D. ve Mc Coach, D. B. (2007). Increasing Student Mathematics Self-efficacy through Teacher Training. Journal of Advanced Academics, 18, 278-312.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2016). Örneklandırılmış Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 4. Baskı, Ankara: Anı yayıncılık.
- Tertemiz, N. ve Ağildere, S. (2015). Yabancı Diller Eğitimi Bölümünde Okuyan mezunların Yabancı Dil Öğretimine Yönelik Yeterlilik İnanç ve Görüşleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi 30(1), 252-267.
- Tschannen-Moran, M. ve Woolfolk Hoy, A. (2001). Teacher efficacy: capturing an elusive construct. Teaching and Teacher Education, 17, 783–805.
- Tschannen-Moran, M., & Johnson, D. (2011). Exploring literacy teachers’ self Teaching and Teacher Education, efficacy beliefs: potential sources at play. Teaching and Teacher Education, 27, 751-761.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 45(45), 109-127.

Yakar, L. ve Yelpaze, İ. (2019). Öğretmen Yetiştiren Programlara Kayıtlı Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Öğretmen Öz-Yeterlilik Algıları. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 47, 107-129.

EK 1: KİŞİSEL BİLGİ VE GÖRÜŞ FORMU

1- Cinsiyetiniz? ☐ Kadın ☐ Erkek
2- Yaşınız? ☐ 18-21 ☐ 22-25 ☐ 26-29 ☐ 30 ve üstü
3- Mezun olduktan sonra hangi mesleğe yönelmeyi düşünüyorsunuz?
4- Mezun olduktan sonra Almanca Öğretmeni... ☐ kesinlikle olurum. ☐ olurum. ☐ olmakta kararsızım. ☐ olmam. ☐ kesinlikle olmam.
5- “Alman Dili ve Edebiyatı” bölümünü tercih ettiğinizde “Formasyon derslerini alarak Almanca öğretmeni olurum” gibi bir düşünceniz var mıydı? ☐ Kesinlikle vardı. ☐ Vardı. ☐ Hatırlamıyorum. ☐ Yoktu. ☐ Kesinlikle yoktu.
6- Formasyon Sertifikasını... ☐ aldım-alıyorum. ☐ alacağım. ☐ almakta kararsızım. ☐ almayacağım. ☐ kesinlikle almayacağım
7- Bu soruyu Formasyon Sertifika programına katılmış-, katılmakta- ve katılacak olanlar cevaplasın. Formasyon Sertifikasını neden aldınız-alıyorsunuz-alacaksınız? Lütfen sebeplerini yazınız.
8- Akdeniz Üniversitesinde “Almanca Mütercim Tercümanlık” bölümü olsaydı Alman Dili ve Edebiyatı yerine tercih eder miydiniz? ☐ Kesinlikle tercih ederdim. ☐ Tercih ederdim. ☐ Kararsızım. ☐ Tercih etmezdim. ☐ Kesinlikle tercih etmezdim.
9- Akdeniz Üniversitesinde “Almanca Öğretmenliği” bölümü olsaydı “Alman Dili ve Edebiyatı” yerine tercih eder miydiniz? ☐ Kesinlikle tercih ederdim. ☐ Tercih ederdim. ☐ Kararsızım. ☐ Tercih etmezdim. ☐ Kesinlikle tercih etmezdim.
10- Bu soruyu öğretmen olmak isteyenler cevaplasın. Neden öğretmen olmak istiyorsunuz? Lütfen gerekçelerini yazınız.

EK 2: ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ TUTUM ÖLÇEĞİ

	Kuvvetle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Asla Katılmam
1. Benim için en ideal meslek öğretmenliktir.	()	()	()	()	()
2. Bir ömür boyu öğretmenlik yapabilirim.	()	()	()	()	()
3. Öğretmenlik benim için bir tutkudur.	()	()	()	()	()
4. Öğretmenlik mesleğindeki tecrübem arttıkça bu mesleğe daha çok bağlanacağıma inanıyorum.	()	()	()	()	()
5. Öğretmenlikten alacağım manevi doyumunu hiçbir şeye değişmem.	()	()	()	()	()
6. Bu mesleği yapmaktan kimse beni alıkoyamaz.	()	()	()	()	()
7. Bu mesleği bilerek ve isteyerek seçtim.	()	()	()	()	()
8. Öğretmenlikten alacağım hazzın bana bu mesleğin tüm zorluklarını unutturacağına inanıyorum.	()	()	()	()	()

9. İnsanlara bir şeyler öğretmeyi sevdiğim için bu mesleği seçeceğim.	()	()	()	()	()
10. Benden yeni bir meslek seçmem istense hiç tereddütsüz yine öğretmenlik mesleğini seçerdim.	()	()	()	()	()
11. İleride bu meslekte başarılı olabilmek için çok çalışıyorum.	()	()	()	()	()
12. Öğretmenlik mesleğini layıkıyla yapacağıma inanıyorum.	()	()	()	()	()
13. Öğretmen olacağımı düşündükçe mutsuz oluyorum.	()	()	()	()	()
14. Daha iyi bir meslek bulursam bir an bile öğretmenlik yapacağımı zannetmiyorum.	()	()	()	()	()
15. Öğretmenlikle ilgili faaliyetleri yapmak bana hiç zevk vermiyor.	()	()	()	()	()
16. Öğretmenliğin bence hiçbir cazip yanı yoktur.	()	()	()	()	()
17. Öğretmenliğin bana çok şey kazandıracağını düşünmüyorum.	()	()	()	()	()
18. Öğretmenliğin kişiliğime uygun bir meslek olduğunu düşünmüyorum.	()	()	()	()	()
19. Öğretmenlik mesleğini sevmiyorum.	()	()	()	()	()
20. Bu meslekte her zaman öğrenme ve öğretme heyecanı duyacağımı zannetmiyorum.	()	()	()	()	()
21. Öğretmenlik mesleğinin beni ne maddi nede manevi açıdan tatmin edeceğini zannetmiyorum.	()	()	()	()	()
22. Ancak çok zorda kalırsam bu mesleği yapmayı düşünebilirim.	()	()	()	()	()
23. Öğretmenlik bilginin yanı sıra yetenek gerektiren bir meslektir.	()	()	()	()	()
24. Öğretmenlik paylaşımın en yoğun yaşandığı bir meslektir.	()	()	()	()	()
25. Bu mesleği öğrendikçe ciddiyetini daha iyi anlıyorum.	()	()	()	()	()
26. Öğretmenlik özveri isteyen bir meslektir.	()	()	()	()	()
27. Öğretmenlik onurlu bir meslektir.	()	()	()	()	()
28. Öğretmenlik mesleği hasta toplumları kurtaracak bir ilaç gibidir.	()	()	()	()	()
29. Öğretmenlik vicdani boyutu önemli olan mesleklerin başında gelmektedir.	()	()	()	()	()
30. Öğretmenlik çok sabır isteyen bir meslektir.	()	()	()	()	()
31. Derslerden ve öğretmenlerden bıktığım için öğretmenlik benim için yapacağım mesleklerin en sonuncusudur.	()	()	()	()	()
32. Öğretmenlik gibi çileli bir mesleğe başlamaktan çekiniyorum.	()	()	()	()	()
33. Sürekli kendini yenileme düşüncesi bu mesleği yapma konusunda beni düşündürüyor.	()	()	()	()	()
34. Öğretmenlik mesleği bir daha düzelmeyecek kadar yıpranmış bir meslektir.	()	()	()	()	()
35. Sürekli bir sınıfta hapsolmek beni sinirlendirir.	()	()	()	()	()

EK 3: OHİO ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETMEN YETKİNLİK ÖLÇEĞİ

	Hiçbir zaman	Çok az	Bazen	Oldukça	Tamamen
1. Disiplinsiz bir öğrencinin duygu ve düşüncelerini ne derecede anlayabilirsiniz?	()	()	()	()	()
2. Öğrencilerinizin eleştirel düşüncelerine katkı sağlama gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
3. Sınıfta düzeni bozucu davranışları ne kadar kontrol edebilirsiniz?	()	()	()	()	()
4. İlgi düzeyi düşük olan öğrencilerinizi ne kadar motive edebilirsiniz?	()	()	()	()	()
5. Öğrencinize –ondan beklediğiniz davranışın ne olduğunu, onun anlayabileceği düzeyde- anlatma gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
6. Öğrencilerinizi, verilen ödevleri/görevleri başarabileceklerine ne kadar inandırabilirsiniz?	()	()	()	()	()
7. Öğrencilerinizin zor soruları karşısında onlara doyurucu cevaplar verebilme gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
8. Sınıfta yapılması gereken günlük rutin işleri, hoş bir akış haline getirebilme gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
9. Öğrencilerinizin öğrenmeye değer vermelerine ne kadar yardımcı olabilirsiniz?	()	()	()	()	()
10. Öğrencilerinize öğrettiklerinizi kapsamlı olarak ölçebilme gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
11. Soru sorabilme beceriniz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
12. Öğrencilerinizin yaratıcılıklarını ne derecede güçlendirebilirsiniz?	()	()	()	()	()
13. Öğrencilerinizin sınıf kurallarına uymalarını ne kadar sağlayabilirsiniz?	()	()	()	()	()
14. Başarısız öğrencinin anlama kapasitelerini geliştirme gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
15. Gürültücü veya huzur bozucu öğrencilerin bulunduğu bir ortamda sakin kalabilme gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
16. Her sınıf için iyi bir sınıf yönetim sistemi kurabilme gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
17. Dersleri öğrencilerinizin bireysel özelliklerine göre ayarlayabilme gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
18. Farklı ölçme ve değerlendirme stratejilerini kullanabilme gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
19. Yaramaz öğrencilerin dersi kaynatmalarını önleyebilir misiniz?	()	()	()	()	()
20. Öğrencilerin kafası karıştığında, alternatif bir açıklama yapabilme gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()
21. Sınıfta size karşı çıkan öğrencilerinize ne kadar iyi yanıt verebilirsiniz?	()	()	()	()	()
22. Çocuklarının okul başarılarını arttırabilmede öğrenci velilerine ne ölçüde yardımcı olabilirsiniz?	()	()	()	()	()
23. Sınıfınızda alternatif öğretim stratejilerini ne kadar iyi uygulayabilirsiniz?	()	()	()	()	()
24. Yetenekli öğrencilerinizi yüreklendirmedeki etki gücünüz ne düzeydedir?	()	()	()	()	()